

Іванець Ю.С., студент

Київський національний університет технологій та дизайну

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Анотація. У статті розкрито сутність та значення інноваційних процесів, поняття «інноваційні процеси». Розкрито порядок організації управління інноваційними процесами та їх структуру. Проведено комплексний аналіз діяльності інноваційних процесів на підприємстві, їхній вплив на фінансові показники. Зроблені висновки та пропозиції щодо удосконалення роботи із залученням інноваційної діяльності.

Ключові слова: інноваційна діяльність; інноваційні процеси; структура; принципи; етапи; чинники; ризики; ефективність.

Іванець Ю.С., студент

Київський національний університет технологій та дизайну

УПРАВЛЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ НА ПРЕДПРИЯТИИ

Аннотация. В статье раскрыта сущность и значение инновационных процессов, понятие «инновационные процессы». Раскрыто порядок организации управления инновационными процессами и их структуру. Проведен комплексный анализ деятельности инновационных процессов на предприятии, их влияние на финансовые показатели. Сделаны выводы и предложения по совершенствованию работы с привлечением инновационной деятельности.

Ключевые слова: инновационная деятельность; инновационные процессы; структура; принципы; этапы; факторы; риски; эффективность.

Ivanets Y.

Kyiv National University of Technologies and Design

MANAGEMENT OF INNOVATION PROCESSES IN THE ENTERPRISE

Abstract. The article describes the essence and meaning of innovation processes, the concept of "innovation processes". The order of organization of management of innovative processes and their structure is revealed. The complex analysis of activity of innovative processes at the enterprise, their influence on financial indicators is carried out. Conclusions and suggestions on improvement of work with attraction of innovative activity are made.

Keywords: innovative activity; innovative processes; structure; principles; stages; factors; risks; efficiency.

Вступ. У сучасних умовах економічної нестабільності, невизначеності, стрімкого технологічного прогресу виробничо-торговельні підприємства схильні до галузевих і національних ризиків у процесі прийняття управлінських рішень. Впровадження передових практик управління операційними, фінансовими та інвестиційними ризиками націлено на підвищення здатності менеджменту виробничо-торговельних підприємств в управлінській обліковій інформаційній системі прогнозувати зміни, забезпечувати реагування на них і показувати більш високі результати.

Актуальність дослідження інноваційних процесів на підприємстві зумовлена тим, що підприємства стикаються з новими викликами та загрозами, а в процесі ведення фінансово-господарської діяльності стає все складніше приймати вірні управлінські рішення та досягати поставлених цілей. В управлінській системі підприємства має здійснюватися розробка перспективних рішень та запровадження оновлених проектів. Таким чином, запорукою успіху є здатність швидко адаптуватися до змін для своєчасного реагування на виникаючі загрози та забезпечити економічну безпеку підприємства і можливість прийняття своєчасних стратегічних рішень.

Постановка завдання. Метою даної роботи є проведення наукового дослідження, щодо функціонування інноваційних процесів на підприємстві, формування навичок аналізу і прогнозування основних показників діяльності підприємства.

Результати досліджень. Сучасна економіка характеризується різким загостренням конкуренції товаровиробників, що викликане процесами глобалізації, свободою переливу капіталів і трудових ресурсів, зростанням диверсифікації споживацьких запитів, скороченням життєвого циклу товарів, різким посиленням ролі факторів НТП у забезпеченні економічного зростання як окремих підприємств, так і національних економік у цілому. Діяльність підприємств визначається переважно зовнішніми чинниками, насамперед факторами мікросередовища (потребами і запитамі споживачів, діями конкурентів, умовами взаємодії з постачальниками, посередниками, кредитно-фінансовими установами, впливом органів влади та засобів масової інформації тощо), що чинять безпосередній вплив [5, с. 98].

Згідно з такими умовами, підприємство, яке зробило ставку на інновації, змушене вдосконалювати свою виробничу базу, систему матеріально-технічного забезпечення, оптимізувати структуру збутової мережі і систему руху товарів, адаптуючи їх до змін ситуації на ринку. Одночасно з цим відбувається перебудова організаційних структур управління, здобувають досвід його робітники, фахівці і керівники, налагоджується система зв'язків з економічними контрагентами, створюється і зміцнюється імідж і т.п., тобто зростає його потенціал інноваційного розвитку. На цій основі розширюються його адаптаційні можливості до змін ринкового середовища. А це дозволяє реалізувати нові ринкові можливості, проникнути в нові сфери діяльності, які раніше для нього були недоступними.

Інноваційна діяльність підприємства являє собою комплексний процес створення, використання і розповсюдження нововведень з метою отримання конкурентних переваг та збільшення прибутковості свого виробництва. В ринковій економіці інноваційна діяльність підприємств – один із найсуттєвіших вагомих чинників, які дозволяють підприємству посідати стійкі ринкові позиції і отримувати перевагу над конкурентами в тій галузі, яка є сферою комерційних інтересів даного підприємства.

Інноваційна підприємницька діяльність – це особливий процес організації господарювання, який оснований на постійному пошуку нових можливостей покращання техніко-технологічних факторів виробництва. Вона пов'язана з готовністю підприємницької структури (фізичної або юридичної особи) брати на себе весь ризик по здійсненню нового проекту або покращанню існуючого, а також виникаючу при цьому фінансову, моральну і соціальну відповідальність.

У загальному вигляді інноваційну підприємницьку діяльність можна визначити як суспільний технічний економічний процес, що приводить до створення кращих за своїми властивостями товарів (продукції, послуг) і технологій шляхом практичного використання нововведень. Необхідність організації інноваційної підприємницької діяльності обумовлена: потребами підвищення техніко-технологічного рівня виробництва; збільшенням затрат і погіршенням економічних показників підприємств; швидким моральним старінням техніки і технології; визначаючою роллю науки і підвищення ефективності розробки і впровадження нової техніки; важливістю і економічною доцільністю посилення інтенсивних факторів розвитку виробництва, на основі використання досягнень науково-технічного прогресу у всіх сферах економічної діяльності; потребами істотного скорочення строків створення і освоєння нової техніки; важливістю розвитку масової творчості винахідників і раціоналізаторів та використання їх пропозицій.

Під впливом інноваційних процесів міняється і структура економіки. За рахунок росту ефективності використання ресурсів частина їх вивільняється і перерозподіляється в інші сфери діяльності, тобто інновації виступають безпосередньою причиною виникнення одних виробництв і галузей і відмирання інших. Усю сукупність процесів, що відбуваються на підприємствах різних галузей народного господарства, умовно поділяють на дві групи –

традиційні та інноваційні. В своїй роботі я розповім про інноваційні процеси та організацію їх роботи.

Інноваційні процеси – це сукупність прогресивних, якісно нових змін, що постійно виникають у складних виробничо-господарських системах на основі використання наукових досягнень. Інноваційні процеси започатковуються певними галузями науки, а завершуються у сфері виробництва. Інноваційний процес здійснюється за схемою «наука – інновації – виробництво». За сферою застосування інноваційні процеси поділяють на такі характерні види:

- технічні новини і нововведення – нові вироби, технології, засоби виробництва;
- організаційні інновації – нові методи і форми організації всіх видів діяльності підприємства, форми суспільного виробництва;
- економічні інновації – удосконалені методи господарського управління підприємством (прогнозування, планування, фінансування, ціноутворення, мотивація та оплата праці);
- соціальні інновації – форми активізації людського фактору в діяльності підприємства (професійна підготовка і підвищення кваліфікації персоналу, стимулювання творчої активності, підтримування високого рівня безпеки праці, охорона здоров'я людей, охорона довкілля, створення комфортних умов життя);
- юридичні нововведення – регулювання всіх видів діяльності підприємства на основі нових і змінених законів, а також нормативно-правових документів.

Специфіка інноваційного процесу така, що з розробленням інновації центр уваги поступово переміщується від сфери досліджень до сфери збуту. Водночас елементи інноваційного процесу перебувають у тісній взаємодії, постійно обмінюючись інформацією. Інноваційні етапи та стадії породжують організаційно відокремлені функціональні підрозділи, але якщо їх взаємодія не відтворює результатів, то інноваційний процес не досягає цілей. Кожна із стадій інноваційного процесу має свою організаційну форму, свою специфіку управління та цільове призначення. Проте вдосконалення інноваційного механізму на окремій стадії не підвищує результативності процесу в цілому. Якщо цінні фундаментальні ідеї не використовуються для розробки нових технологічних процесів, а нові технології не перетворюються в товари суспільного попиту або застосовуються в локальних сферах, то потенціал даного нововведення практично не реалізується. Для забезпечення ефективності інноваційного процесу в цілому першочергове значення мають такі форми його організації, за яких результат кожної стадії є основою для подальшого руху до наступної. Особливо важливе стикування стадій, що забезпечує неперервність, гнучкість і динамізм усього процесу. Розвинені країни накопичили значний досвід організації інноваційних процесів. Слід зазначити багатогранність шляхів і форм, за допомогою яких досягається інтеграція стадій інноваційного процесу.

Інноваційний процес має циклічний характер і складається з багатьох інноваційних циклів. Інноваційний цикл (ІЦ) у загальному випадку починається з початку роботи над інновацією і закінчується розгортанням її комерційного виробництва [5, с. 54].

Згідно з концепцією інноваційного розвитку, щоб отримати довгострокові конкурентні переваги і їх утримувати, необхідно проводити інноваційну діяльність не епізодично, а постійно, що потребує її планування. Крім того, для завантаження виробничих потужностей і отримання прибутку підприємство повинне мати у своїй номенклатурі товари, що знаходяться на різних етапах життєвого циклу (ЖЦ), щоб падіння обсягів збуту і прибутку від одних товарів компенсувалося зростанням від інших. При цьому уже на етапі росту життєвого циклу конкретного товару слід починати роботи з просування на ринок його замітника.

Дане дослідження я проводила на прикладі роботи ТОВ «НОВА ПОШТА». Оцінювала всі аспекти зовнішньоекономічної діяльності та вплив інноваційних процесів на розвиток компанії.

«Нова Пошта» – лідер логістичного ринку, який забезпечує легку доставку кожному клієнту – до відділення, поштомагу, за адресою – і дозволяє тисячам підприємців створювати і розвивати бізнес не тільки в Україні, а й за кордоном. Мережа компанії налічує більше 5000 відділень по всій Україні, а кількість відправлень тільки за 2018 рік перевищила 174 млн.

Група «Нова Пошта», за даними ДФС, входить до ТОП-100 найбільших платників податків в Україні. За 2018 рік Група перерахувала до бюджетів усіх рівнів країни понад 3 млрд грн податків і зборів [4].

«Нова Пошта» – один з найбільших в Україні роботодавців, наразі в компанії працює більше 28 000 осіб. У рейтингу HeadHunter за 2018 рік «Нова Пошта» увійшла в ТОП-20 найбажаніших роботодавців. «Нова Пошта» – соціально відповідальна компанія, розвиває ряд соціальних та екологічних проектів. Наприклад, «Гуманітарна пошта» з 2014 року доставляє вантажі для волонтерів, наразі співпрацює зі 131 волонтерською організацією. Компанія активно впроваджує збір вторинної сировини у своїх відділеннях і на терміналах. З квітня 2019 року поступово переходять на новий тип упаковки: замість пінопласту буде використовуватись папір вторинної переробки.

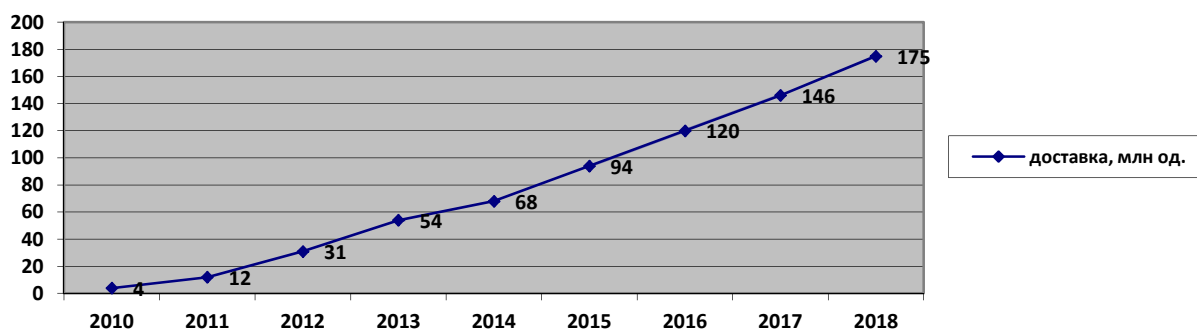
Місія компанії – легкість доставки для життя і бізнесу. Для цього команда «Нова Пошта» впроваджує нові продукти і сервіси, орієнтуючись на міжнародні стандарти і найкращий світовий досвід.

Сучасна «Нова пошта» – це компанія, що стрімко розвивається та допомагає людям скорочувати відстані один між одним. Завдяки цій динаміці компанію асоціюють з постійним рухом. За час свого існування «Нова пошта» не просто набула національного масштабу та стала лідером експрес-доставки в Україні. Колектив компанії задає вектор розвитку ринку поштової логістики, компанія розвиває цілий сектор економіки, виходить на міжнародні ринки. Лідерська позиція обумовлює природне прагнення компанії «Нова пошта» нести добрий приклад побудови нового, відповідального українського бізнесу [2].

«Нова пошта» виходить на етап сталого розвитку. Впродовж останнього року компанія не лише ставила нові рекорди в кількості доставок, але й впроваджувала якісні внутрішні зміни. Зокрема, потужний інноваційний термінал у місті Київ, найбільший інфраструктурний проект такого роду в Україні, суттєво автоматизувати обробку вантажів та прискорює процес доставки. Сталий розвиток для «Нова пошта» - набагато ширше поняття, ніж просто благодійність чи сплата податків. Це не лише власний успіх, але й щасливий клієнт, задоволений працівник, заможна та мирна Україна.

17 травня 2019 року «Нова Пошта» запустила ХІТ, Хмельницький інноваційний термінал – ключовий об'єкт інфраструктури компанії в Західній Україні.

У 2018 році «Нова Пошта» продовжила позитивну динаміку останніх років. Так, компанія встановила черговий рекорд за кількістю відправлень – 174,9 млн у 2018-му, що на 20% більше, ніж роком раніше (рис. 1).

Джерело: побудовано за даними [4].

Рис. 1. Динаміка поштових відправлень компанії «Нова пошта», млн шт.

Отже, «Нова Пошта» – лідер логістичного ринку, який забезпечує легку доставку кожному клієнту – до відділення, поштомату, за адресою – і дозволяє тисячам підприємців створювати і розвивати бізнес не тільки в Україні, а й за кордоном. Мережа компанії налічує більше 5000 відділень по всій Україні, а кількість відправлень тільки за 2018 рік перевищила 174 млн.

Висновок. Головними проблемами компанії «Нова пошта», які потребують термінового рішення є підвищення репутації компанії «Нова пошта» шляхом розширення асортиментної політики, використання інноваційних технологій для випередження конкурентів, розширення рекламної політики. Компанія «Нова пошта» постійно впроваджує інноваційні проекти, адже розвиток технологічної складової є вирішальним фактором на високо конкурентному ринку експрес доставки в Україні. Активно запроваджуються управлінські Діджитал-тренди на кшталт agile (коли розробка нових процесів розбивається на невеликі етапи) і customer journey (коли складається повний шлях споживача, який той проходить при здійсненні покупки або користуванні послугою). Так був запущений сервіс NP Shopping, що дозволяє замовляти товари в інтернет-магазинах США і Європи.

Так як компанія «Нова пошта» працює на ринку з сильною конкуренцією, то її робота повинна бути націлена на завоювання конкурентних переваг, що передбачає більш глибоке проникнення на ринок за допомогою застосування новинок зовнішньої реклами, а також формування сприятливого іміджу, наприклад, за допомогою проведення масової рекламної кампанії. Нині основним стратегічним напрямом досліджуваної компанії може бути розширення складських приміщень з повною автоматизацією процесів. Адже є ще одна можливість радикального прискорення міжнародних відправлень – перенести склади виробників в Україні. Саме зростання інтернет-продажів призводить до того, що міжнародні виробники різних товарів все частіше замислюються про створення локальних складів. Тому, використання цієї можливості є одним із стратегічних напрямів діяльності компанії «Нова пошта».

Список використаної літератури

1. Гавкалова Н. Л. Науково-методичний підхід до формування стратегії ефективного менеджменту підприємства / Н. Л. Гавкалова, О. В. Бабарицький // Бізнес Інформ. – 2018. – № 4. – С. 424–429.
2. Гнилянська Л. Й. Формування та реалізація інноваційних програм на засадах ризик-менеджменту: монографія / Л. Й. Гнилянська, В. Ю. Харчук. – Львів: ЗУКЦ, 2013. – 215 с.
3. Діба М. І. Управління фінансовими ризиками господарської діяльності підприємств: монографія / М. І. Діба, А. Г. Загородній, Н. Ю. Подольчак. – Львів: ЗУКЦ, 2014. – 174 с.
4. Офіційний сайт компанії «Нова пошта» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://novaposhta.ua>.
5. Управління інноваційною діяльністю. Основи інноваційного менеджменту: магістерський курс: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. С. М. Ілляшенка. – Суми: Університетська книга, 2014. – 856 с.
6. Пожуєва Т. О. Сучасні підходи до управління інноваційною діяльністю / Т. О. Пожуєва // Економіка і регіон. – 2014. – № 1 (44). – С. 103–109.
7. Макаровська Т. П. Економіка підприємства: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. П. Макаровська, Н. М. Бондар. – К.: МАУП, 2003. – 304 с.
8. Харів П. С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів / П. С. Харів. – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 326 с.